

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ મધ્યે ગુજરાત ઉચ્ચ અદાલતમાં

આદેશ માંથી અપીલ નં.૩૫૧/૨૦૧૪

સાથે

આદેશ માંથી અપીલ નં.૩૭૦/૨૦૧૪

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર અર્થે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી બેલા એમ. ત્રિવેદી

=====

૧	શું લોકલ અખબારના રિપોર્ટ્સને ચુકાદો જોવા માટે મંજૂરી આપી શકાય?	
૨	રિપોર્ટરને સંદર્ભિત કરવો કે નહીં?	
૩	શું માનનીય ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	
૪	શું આ કેસમાં ભારતીય બંધારણ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈ આદેશના અર્થઘટન અંગે કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્ન સામેલ છે?	

=====

કેશવભાઈ મકનભાઈ અને ૧૪..... અપીલકર્તા (ઓ)

વિરુદ્ધ

વિરેન્દ્રભાઈ દેવજીભાઈ પટેલ..... સામાવાળાઓ

=====

ઉપસ્થિતી:

અપીલકર્તા નં.૧ – ૧૧.૪, ૧૨ – ૧૫ તરફે વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી

મિહિર ઠાકોર સાથે વકીલ શ્રી અસ્પી એમ. કાપડિયા

સામાવાળા(ઓ) નં.૧ તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રીમતી કેટ્ટી મહેતા સાથે વકીલ

શ્રી વાચ.વી. વાઘેલા

=====

ન્યાયપીઠ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી બેલા એમ. ત્રિવેદી

તારીખ: ૦૩/૦૫/૨૦૧૬

મૌખિક ચુકાદો

૧. બંને અપીલો સ્પેશિયલ સિવિલ સૂટ નં. ૫૯ ઓફ ૨૦૦૭ માં આંક-૨૦૩ નીચે ૧૨મા એડિશનલ સીનિયર સિવિલ જજ અને એ.સી.જે.એમ., સુરત (હવે પછી "ટ્રાયલ કોર્ટ" તરીકે ઓળખાયેલ) દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા તા. ૮.૮.૨૦૧૪ ના પડકારાયેલા આદેશમાંથી ઉદ્ભવે છે, જેના દ્વારા ટ્રાયલ કોર્ટે નીચે મુજબનો આદેશ પસાર કર્યો છે: –

"આંક-૨૦૩ ની અરજી મંજૂર કરવામાં આવે છે કારણ કે સામાવાળા નં. ૨ થી ૮, ૧૦ થી ૧૫ એ આંક-૫ નીચેના તા. ૨૧.૨.૨૦૦૭ ના વચગાળાના મનાઈક્રમનો ઇરાદાપૂર્વક ભંગ કર્યો છે અને તકસીરવાનો એટલે કે સામાવાળા નં. ૨ થી ૮, ૧૦ થી ૧૫ અને સૂચિત તકસીરવાનોને વાદી દ્વારા વ્યક્તિતરીકે રૂ. ૨,૦૦૦/- ના દરે જીવનનિર્વાહ ભથ્થું (સબસિસ્ટન્સ એલાઉન્સ) જમા કરાવવા પર ૧૫ દિવસ માટે સિવિલ જેલમાં અટકાયતમાં રાખવાનો આદેશ કરવામાં આવે છે. સામાવાળા નં. ૨ થી ૮ અને ૧૦ થી ૧૫ ને વધુમાં વેચાણ દસ્તાવેજ રદ કરવા અને જમીનને મનાઈક્રમનો વચગાળાનો આદેશ પસાર થયાની તારીખે પ્રવર્તમાન મૂળ સ્થિતિમાં લાવવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે."

૨. અપીલ ફોમ ઓર્ડર નં. ૩૫૧/૨૦૧૪ મૂળ સામાવાળા નં. ૨ થી ૪, મૃતક સામાવાળા નં. ૫ ના કાયદેસરના વારસદારો, સામાવાળા નં. ૬ થી ૮, ૧૦ થી ૧૫ અને નવા ઉમેરાયેલા ત્રણ તકસીરવાનો (ત્યારબાદ આ તમામને 'અપીલકર્તા તકસીરવાનો' તરીકે ઓળખવામાં આવશે) દ્વારા સદર આદેશને પડકારતા દાખલ કરવામાં આવી છે, જ્યારે અપીલ ફોમ ઓર્ડર નં.૩૭૦/૨૦૧૪ અપીલકર્તા વાદી (ત્યારબાદ "સામાવાળા વાદી" તરીકે

ઓળખવામાં આવશે) દ્વારા ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા લાદવામાં આવેલી સજામાં વધારો કરવાની માંગ સાથે દાખલ કરવામાં આવી છે.

૩. વર્તમાન અપીલોને જન્મ આપતી ટૂંકી હકીકતો એ છે કે સામાવાળા વાદીએ સ્પેશિયલ સિવિલ સૂટ નં. ૫૯/૨૦૦૭ થી દાવો દાખલ કરી જાહેરનામું અને કાયમી મનાઈહુકમની માંગણી કરી છે, જેમાં અન્ય બાબતોની સાથે એવો આક્ષેપ કર્યો છે કે સામાવાળા વાદીએ મોજે ગામ વેસુ, તાલુકા ચોર્યાસી, જિલ્લા સુરત ખાતે આવેલી કુલ ૨૦૭૦૦ ચો.મી. ક્ષેત્રફળ ધરાવતી જમીનમાંથી રેવન્યુ સર્વે નં. ૫૫૦ (જૂનો) અને ૩૪૬ (નવો) વાળી જમીનના ભાગમાં આવેલો ૧૩૮૦૦ ચો.મી. ક્ષેત્રફળ ધરાવતો અવિભાજ્ય હિસ્સો સામાવાળા નં. ૧૬ થી ૩૦ દ્વારા તા. ૪.૧૨.૨૦૦૬ ના રોજ કરી આપવામાં આવેલા રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજ મુજબ ખરીદો હોવાથી, સામાવાળા નં. ૧ થી ૧૫ ને સામાવાળા વાદીના શાંતિપૂર્ણ કબ્જા ભોગવટામાં કોઈ અડચણ ઊભી કરવાનો કોઈ અધિકાર ન હતો. સામાવાળા વાદીએ તેના પેરા ૧૦(એ) માં માંગ્યા મુજબ કામચલાઉ મનાઈહુકમ મેળવવા માટે આંક-૫ ની અરજી પણ દાખલ કરી હતી, જે નીચે મુજબ વંચાય છે: -

"એ. (એ) આથી સુરત, તા ચોર્યાસી, મોજે ગામ વેસુના રેવ. સર્વે નં. (જૂનો) ૫૫૦ (નવો) નં.૩૪૬, જેનું (કુલ/ક્ષેત્રફળ) ૨૦૭૦૦

ચો મીટર પૈકી ૨/૩ હિસ્સાની ૧૩૮૦૦ ચો. મીટરની વહેંચાયા વગરના હિસ્સાની નોંધાયેલ જમીન અમો વાદીએ સામાવાળા પાસે થી કાયદેસરના રજી. વેચાણ દસ્તાવેજથી ખરીદ કરેલ હોય અને અમો વાદીના હક્ક=ભોગવટાના હક્કોમાં ન્યુનતા લાવવા સામાવાળાઓ હસ્તે પરહસ્તે કે તેમના નોકર ચાકર એજન્ટ દાનીયા મારફતે હરકત અટકાયત અવરોધ કરે કરાવે નહીં કે સામાવાળાઓ દાવાવાળી જમીન બાબતે અન્ય કોઈને પણ કોઈપણ પ્રકારની કાર્યવાહી વહીવટ વહેવાર વ્યવસ્થા કે વેચાણ દસ્તાવેજ સ્વરૂપના લખાણો કરી કરાવી આપે નહીં અને અમો વાદીના દાવાવાળી જમીનના માલિકી હક્ક=ભોગવટામાં ન્યુનતા પહોંચે તેવા કોઈપણ કૃત્યો કાર્યો કરે કરાવે નહીં તેવો આ દાવાનો આખરી નિકાલ થતા સુધી દરમિયાન મનાઈહુકમ અમો વાદીના લાભમાં સામાવાળાની સામે આપવા મે. કરશો."

૪. ટ્રાયલ કોર્ટે તા. ૨૧.૨.૨૦૦૭ ના આદેશથી સુનાવણીની આગામી તારીખ સુધી પેરા ૧૦(એ) મુજબનો વચગાળાનો મનાઈહુકમ મંજૂર કર્યો હતો, જે આંક-૫ ની સદર અરજી તા. ૮.૮.૨૦૧૪ ના આદેશથી રદ કરવામાં આવી ત્યાં સુધી સમયાંતરે લંબાવવામાં આવ્યો હતો. આંક-૫ નીચે પસાર થયેલા સદર તા. ૮.૮.૨૦૧૪ ના આદેશથી નારાજ થઈને સામાવાળા વાદીએ આ

કોર્ટ સમક્ષ અપીલ ફોમ ઓર્ડર નં. ૩૫૪ ઓફ ૨૦૧૪ દાખલ કરી હતી. સદર અપીલ ફોમ ઓર્ડર પેલિંગ (લંબિત) હતો તે દરમિયાન ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલો સદર એકતરફી આદેશ તા. ૨૧.૨.૨૦૦૭ ચાલુ રાખવામાં આવ્યો હતો. જ્યારે સદર અપીલ ફોમ ઓર્ડર તા. ૨.૫.૨૦૧૬ ના રોજ સુનાવણી માટે આવ્યો ત્યારે પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોની સબમિશન (રજૂઆતો) ના આધારે કોર્ટે તેનો નિકાલ કર્યો હતો કે તેઓ દાવાની પડતર સ્થિતિ સુધી દાવેદાર મિલકત અંગે યથાસ્થિતિ (સ્ટેટસ-ક્વો) જાળવી રાખશે.

૫. હવે, સામાવાળા વાદીએ આંક-૫ ની અરજી પડતર હતી તે દરમિયાન સિવિલ પ્રોસિજર કોડ (ત્યારબાદ "કોડ" તરીકે ઓળખાયેલ) ના આદેશ-૩૯, નિયમ-૨એ હેઠળ આંક-૨૦૩ ની એક અરજી પણ દાખલ કરી હતી, જેમાં અન્ય બાબતોની સાથે એવો આક્ષેપ કર્યો હતો કે તકસીરવાનોએ ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા તા. ૨૧.૨.૨૦૦૭ ના આદેશથી મંજૂર કરાયેલા એકતરફી વચગાળાના મનાઈદુકમનો ભંગ કર્યો છે, કારણ કે સંબંધિત સામાવાળાઓએ રેવન્યુ સર્વે નં. ૫૫૦ (જૂનો) ની ૨૦૭૦૦ ચો.મી. જમીનમાંથી ૬૯૦૦ ચો.મી. ક્ષેત્રફળ ધરાવતા જમીનના ભાગના સંબંધમાં નવા ઉમેરાયેલા ત્રણ તકસીરવાનોની તરફેણમાં તા. ૧૯.૨.૨૦૦૮ નો વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપ્યો હતો. સદર આંક-૨૦૩

ની અરજીમાં સામાવાળા વાદીએ પછીના ખરીદદારોને તકસીરવાનો તરીકે દર્શાવ્યા હતા. એવું જણાય છે કે સદર આંક-૨૦૩ ની અરજીમાં ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા જારી કરાયેલી નોટિસોના અનુસંધાને, તકસીરવાન તરીકે દર્શાવવામાં આવેલા ત્રણ વ્યક્તિઓએ આંક-૨૨૦ પર તેમનો જવાબ દાખલ કર્યો હતો. ટ્રાયલ કોર્ટે મુદ્દાઓ નક્કી કર્યા પછી અને સામાવાળા વાદી તથા નવા ઉમેરાયેલા તકસીરવાન શ્રી ચેતનભાઈ અમૃતલાલ પટેલની જુબાની નોંધ્યા પછી, અપીલકર્તાઓને કોર્ટ દ્વારા તા. ૨૧.૨.૨૦૦૭ ના આદેશથી મંજૂર કરાયેલા વચગાળાના મનાઈદુકમનો ભંગ કરવા બદલ દોષિત ઠેરવતો પડકારાયેલો આદેશ પસાર કર્યો હતો અને તેમને ૧૫ દિવસ માટે સિવિલ જેલમાં અટકાયતમાં રાખવાનો આદેશ કર્યો હતો, અને વધુમાં સામાવાળા નં. ૨ થી ૮ અને ૧૦ થી ૧૫ ને તા. ૧૮.૨.૨૦૦૮ નો વેચાણ દસ્તાવેજ રદ કરવા અને જમીનને વચગાળાનો આદેશ પસાર થયાની તારીખે પ્રવર્તમાન મૂળ સ્થિતિમાં લાવવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો, જે ઉપર જણાવ્યા મુજબ છે.

૬. શરૂઆતમાં જ એ કહી શકાય કે સક્ષમ અધિકારક્ષેત્ર ધરાવતી કોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા વચગાળાના આદેશના ઉલ્લંઘનને ખૂબ જ ગંભીરતાથી અને કડક રીતે જોવું જોઈએ, જો કે પ્રસ્તુત કેસમાં એવું જણાય છે કે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલો પડકારાયેલો આદેશ રેકૉર્ડ પર સ્પષ્ટ

દેખાતી કાયદાની ગંભીર ભૂલોથી પીડાય છે, કારણ કે પડકારાયેલો આદેશ પસાર કરતી વખતે ટ્રાયલ કોર્ટ સંબંધિત સામાવાળાઓને તા. ૧૯.૨.૨૦૦૮ નો વેચાણ દસ્તાવેજ રદ કરવા અને જમીનને વચગાળાનો આદેશ પસાર થયાની તારીખે પ્રવર્તમાન મૂળ સ્થિતિમાં લાવવાનો નિર્દેશ આપ્યો છે. હવે, આદેશ-૩૯, નિયમ-૨એ મુજબ, રૂલ ૧ અથવા રૂલ ૨ હેઠળ કોર્ટ દ્વારા મંજૂર કરાયેલા કોઈ મનાઈદુકમની અવજાના કિસ્સામાં, કોર્ટ આવી અવજા અથવા ભંગ માટે દોષિત વ્યક્તિની મિલકત જપ્ત કરી શકે છે અને/અથવા આવી વ્યક્તિને ત્રણ મહિનાથી વધુ ન હોય તેટલી મુદત માટે સિવિલ જેલમાં અટકાયતમાં રાખી શકે છે. સદર રૂલ ૨એ માં એવી કોઈ જોગવાઈ નથી કે જે કોર્ટને આદેશની અવજા અથવા ભંગ માટે દોષિત ઠરેલી વ્યક્તિઓને વેચાણ દસ્તાવેજ રદ કરવાનો નિર્દેશ આપવાની સત્તા આપતી હોય, જેવું ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવ્યું છે. તેથી, પડકારાયેલા આદેશનો સદર ભાગ જોતા જ કાયદાની કોઈ સત્તા વિનાનો અને તેથી ખરાબ જણાય છે.

૭. વધુમાં, ટ્રાયલ કોર્ટ પછીના ખરીદદારોને દાવામાં પક્ષકાર સામાવાળા તરીકે જોડ્યા વિના, તેમની સામે આગળ વધવાની સામાવાળા વાદીને મંજૂરી આપીને ખૂબ જ વિચિત્ર પ્રક્રિયા અપનાવી હોય તેમ જણાય છે. એ સાચું છે કે સદર ત્રણ નવા પછીના ખરીદદારોને આંક-૨૦૩ ની અરજીમાં નોટિસો

બજાવવામાં આવી હતી, જો કે પડકારાયેલો આદેશ પસાર કરતા પહેલાં તેમને દાવામાં પક્ષકાર સામાવાળા તરીકે જોડવામાં આવ્યા ન હતા. વાસ્તવમાં, કોડમાં દાવામાં દાખલ કરાયેલી અરજીમાં ત્રીજા પક્ષને તકસીરવાન પક્ષ તરીકે જોડવાની કોઈ જોગવાઈ નથી, જ્યાં સુધી તે પક્ષને દાવામાં પક્ષકાર સામાવાળા તરીકે જોડવામાં ન આવ્યો હોય. એ નોંધવું પ્રસ્તુત છે કે આંક-૨૦૩ ની અરજીને કોડના આદેશ-૩૯, નિયમ-૨એ હેઠળની કાર્યવાહી તરીકે અલગથી રજિસ્ટર્ડ કરવામાં આવી નથી, અને તેને દાવામાં જ દાખલ કરાયેલી અરજી તરીકે ગણવામાં આવી છે. તેથી, જ્યાં સુધી સદર ત્રીજા પક્ષ – પછીના ખરીદદારો, જેમણે કોર્ટ દ્વારા મંજૂર કરાયેલા વચગાળાના મનાઈદુકમનો ભંગ કર્યો હોવાનો આક્ષેપ છે, તેમને દાવામાં પક્ષકાર સામાવાળા બનાવવામાં ન આવે ત્યાં સુધી, ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આવી અરજી ગ્રાહ્ય રાખી શકાય નહીં, અને તેમની સામે પડકારાયેલો આદેશ પસાર કરવાનો તો પ્રશ્ન જ ઊભો થતો નથી. જ્યારે પડકારાયેલો આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો ત્યારે જ ટ્રાયલ કોર્ટે કોડના ઓર્ડર I રૂલ ૧૦ હેઠળ પોતાની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને, સામાવાળા-વાદીને સદર પછીના ખરીદદારોને દાવામાં પક્ષકાર સામાવાળા તરીકે જોડવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો, જે તેમને વચગાળાના મનાઈદુકમનો ભંગ કરવા બદલ દોષિત ઠેરવ્યા પછી કરવામાં આવ્યું હતું, જે આદેશનો ભાગ પણ પ્રથમ દ્રષ્ટિએ જ ખરાબ છે.

૮. આ તબક્કે, એ નોંધવું પ્રસ્તુત છે કે કોર્ટ દ્વારા તા. ૨૧.૨.૨૦૦૭ ના રોજ આંક-૫ ના પેરા ૧૦(એ) ના સંદર્ભમાં દાવાના સામાવાળાઓ સામે વચગાળાનો મનાઈદુકમ મંજૂર કરવામાં આવ્યો હતો, જે ઉપર પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યો છે. સામાવાળા – વાદીએ દાવા અરજીના પેરા ૪ માં દાવાવાળી જમીનનું વર્ણન નીચે મુજબ કર્યું હતું: –

"(૪) XXX સદરદુ ચાલુ દાવો પ્રતિ નં.૧, ૨ ના કુલમુખત્યાર નટવરલાલ મોહનદાસ પટેલનાઓએ મજકુર કુલ જમીન ૨૦૭૦૦ ચો. મી. પૈકી ૨/૩ હિસ્સાની ૧૩૮૦૦ ચો. મીટર વહેંચાયેલ હિસ્સાની જમીન પ્રતિ નં.૧૬ થી ૩૦ ના પાસેથી કિંમતી અવેજની રકમ લઈ રજી વેચાણ દસ્તાવેજથી વેચાણ આપી દીધેલ, (હવે પછી ૧૩૮૦૦ ચો. મીટર જમીનને ટુંકમાં દાવાવાળી જમીન તરીકે સંબોધન કરેલ છે.)"

૯. દાવાઅરજીમાં કરવામાં આવેલા સદર કથનો પરથી સ્પષ્ટપણે જણાય છે કે દાવાવાળી જમીન કુલ ૨૦૭૦૦ ચો.મી. ક્ષેત્રફળ ધરાવતી જમીનમાંથી રેવન્યુ સર્વે નં. ૫૫૦ (જૂનો) વાળી જમીનના ૧૩૮૦૦ ચો.મી. ક્ષેત્રફળ ધરાવતા ભાગના સંબંધમાં હતી, જ્યારે કથિત વેચાણ દસ્તાવેજ તા. ૧૬.૨.૨૦૦૮ સંબંધિત સામાવાળાઓ દ્વારા પછીના ખરીદદારોની તરફેણમાં સદર જમીનના બાકીના ૬૯૦૦ ચો.મી. ક્ષેત્રફળ ધરાવતા

ભાગના સંબંધમાં કરી આપવામાં આવ્યો હતો, જે વેચાણ દસ્તાવેજમાં સ્પષ્ટપણે ઉલ્લેખિત છે. જો એવું માની લેવામાં આવે તો પણ કે પછીના ખરીદદારો ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા મંજૂર કરાયેલા વચગાળાના મનાઈદુકમથી વાકેફ હતા, તો પણ તેઓએ સદર આદેશનો કોઈ ભંગ કર્યો છે તેમ માનવું મુશ્કેલ છે કારણ કે દાવાવાળી જમીન ૧૩૮૦૦ ચો.મી. ક્ષેત્રફળ ધરાવતી હતી, જ્યારે વેચાણ દસ્તાવેજ બાકીના ૬૯૦૦ ચો.મી. ક્ષેત્રફળ ધરાવતા વિસ્તારના સંબંધમાં કરી આપવામાં આવ્યો હતો, જે તેમાં સ્પષ્ટપણે ઉલ્લેખિત છે.

૧૦. સામાવાળા વાદી વતી વિદ્વાન વકીલ શ્રીમતી મહેતાના જણાવ્યા મુજબ, મૃતક મકાનભાઈ ભાણાભાઈના કાયદેસરના વારસદારો વચ્ચે સદર રેવન્યુ સર્વે નં. ૫૫૦ વાળી જમીનના કોઈ ભાગલા પડ્યા ન હતા અને તેથી, વાદી અને સામાવાળાઓ સદર જમીનના પ્રત્યેક ભાગમાં અવિભાજ્ય હિસ્સો ધરાવતા હતા અને સંબંધિત સામાવાળાઓ મૃતક મકાનભાઈના પુત્રો જસ્મતભાઈ અને કેશવભાઈની સાથેના અન્ય એક પુત્ર શામુભાઈનો \$૧/૩\$ હિસ્સો સામાવાળા વાદીની સંમતિ વિના વેચી શક્યા ન હોત. સહ-માલિકનો સમગ્ર મિલકતમાં અને તેના પ્રત્યેક ભાગમાં હિત હોય છે તેવી રજૂઆત કરવા માટે તેમણે જય સિંઘ અને અન્ય વિ. ગુરમેજ સિંઘ, એ.આઈ.આર. ૨૦૦૯ એસ.સી. (સપ્લીમેન્ટ) ૧૫૭૦ માં રિપોર્ટ થયેલા

સુપ્રીમ કોર્ટના ચુકાદા અને અન્ય ચુકાદાઓ પર આધાર રાખ્યો છે. સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા અનેક ચુકાદાઓમાં પ્રતિપાદિત કરાયેલા કાયદાના સદર સિદ્ધાંત સાથે કોઈ અસંમતિ હોઈ શકે નહીં, જો કે પ્રસ્તુત કેસમાં મુદ્દો એ છે કે શું સામાવાળાઓ અને પછીના ખરીદદારોએ રેવન્યુ સર્વે નં. ૫૫૦ વાળી ૨૦૭૦૦ ચો.મી. ની કુલ જમીનમાંથી ૧૩૮૦૦ ચો.મી. ક્ષેત્રફળ ધરાવતો અન્ય ભાગ દાવાનો વિષયવસ્તુ હતો ત્યારે, ૬૯૦૦ ચો.મી. ક્ષેત્રફળ ધરાવતી જમીનના ભાગના સંબંધમાં વેચાણ દસ્તાવેજ કરીને વચગાળાના મનાઈદુકમનો કોઈ ભંગ કર્યો છે.

૧૧. એ નિર્વિવાદ છે કે સામાવાળા વાદી દ્વારા દાવામાં માંગવામાં આવેલી જાહેરાત માત્ર રેવન્યુ સર્વે નં. ૫૫૦ (જૂનો) વાળી જમીનના ૧૩૮૦૦ ચો.મી. ક્ષેત્રફળ ધરાવતા ભાગના સંબંધમાં જ છે અને તે ભાગ સામાવાળા નં. ૧૬ થી ૩૦ દ્વારા સામાવાળા વાદીની તરફેણમાં કથિત રીતે કરી આપવામાં આવેલા વેચાણ દસ્તાવેજમાં ચિહ્નિત (ઇચરમાર્ક) કરવામાં આવ્યો ન હતો. ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા વચગાળાનો મનાઈદુકમ માત્ર સદર ૧૩૮૦૦ ચો.મી. ની દાવાવાળી જમીનના સંબંધમાં જ મંજૂર કરવામાં આવ્યો હતો અને ૨૦૭૦૦ ચો.મી. ની સમગ્ર જમીનના સંબંધમાં નહીં, જ્યારે અપીલકર્તાઓ દ્વારા પછીના ખરીદદારોની તરફેણમાં વેચાણ દસ્તાવેજ ૧૩૮૦૦ ચો.મી. ના વિસ્તારને સ્પષ્ટપણે બાકાત રાખીને

બાકીના ૬૯૦૦ ચો.મી. ક્ષેત્રફળ ધરાવતા વિસ્તારના સંબંધમાં કરી આપવામાં આવ્યો છે, જે દાવાનો વિષયવસ્તુ હતો. કથિત તકસીરવાનોએ કથિત વેચાણ દસ્તાવેજમાં દાવાનો વિષયવસ્તુ ધરાવતા ૧૩૮૦૦ ચો.મી. ના વિસ્તારને સ્પષ્ટપણે બાકાત રાખ્યો હોવાથી, કથિત તકસીરવાનોએ સી.પી.સી. ના આદેશ-૩૯, નિયમ-૨એ હેઠળ કલ્પિત વચગાળાના મનાઈદુકમનો ભંગ કર્યો છે તેવું ઠરાવવું એ અતિશયોક્તિ ગણાશે. ફૂડ કોર્પોરેશન ઓફ ઇન્ડિયા વિ. સુખ દેવ પ્રસાદ, જે (૨૦૦૯) ૫ એસ.સી.સી. ૬૬૫ માં રિપોર્ટ થયેલ છે, તે કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા નીચે મુજબ ઠરાવવામાં આવ્યું છે: -

"૩૮. કોડના ઓર્ડર ૩૯, ૩૯ રાએ હેઠળ કોર્ટ દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતી સત્તા શિક્ષાત્મક પ્રકૃતિની છે, જે કન્ટેમ્પ્ટ ઓફ કોર્ટ્સ એક્ટ, ૧૯૭૧ હેઠળ સિવિલ તકસીર બદલ સજા કરવાની સત્તા સમાન છે. જે વ્યક્તિ અવજ્ઞા અથવા ભંગની ફરિયાદ કરે છે તેણે કોઈપણ શંકા વિના સ્પષ્ટપણે સાબિત કરવું પડશે કે ત્યાં એક મનાઈદુકમ અથવા આદેશ હતો જે વ્યક્તિની સામે અરજી કરવામાં આવી છે તેને કોઈ ચોક્કસ વસ્તુ કે કૃત્ય કરવા અથવા કરવાથી દૂર રહેવાનો નિર્દેશ આપતો હતો અને સદર આદેશની અવજ્ઞા કે ભંગ થયો હતો. ઓર્ડર ૩૯ ૩૯ રાએ હેઠળની અરજી પર વિચાર કરતી વખતે, કોર્ટ જે આદેશના સંબંધમાં અવજ્ઞા/ભંગનો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે તેનું

અર્થઘટન અટકળો, શંકાઓ અને અનુમાનોના આધારે, 'આદેશમાં ઉલ્લેખિત ન હોય તેવી કોઈ વસ્તુ કરવાની જવાબદારી ઊભી કરતો આદેશ' તરીકે કરી શકે નહીં. રૂલ રઅ હેઠળની સત્તાનો ઉપયોગ ખૂબ જ સાવધાની અને જવાબદારીપૂર્વક થવો જોઈએ."

૧૨. પ્રસ્તુત કેસમાં, સામાવાળા એ સ્પષ્ટપણે અથવા કોઈપણ શંકા વિના સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યા છે કે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા મંજૂર કરાયેલો વચગાળાનો મનાઈદુકમ કથિત તકસીરવાનો દ્વારા તા. ૧૯.૨.૨૦૦૮ ના વેચાણ દસ્તાવેજ કરીને વેચી દેવામાં આવેલા જમીનના ભાગના સંબંધમાં હતો. આ સંબંધમાં સ્પષ્ટ પુરાવાના અભાવે, અટકળો અને અનુમાનોના આધારે સામાવાળાઓ અને પછીના ખરીદદારોને દોષિત ઠેરવવા મુશ્કેલ છે, વિશેષ કરીને જ્યારે સામાવાળાએ આંક-૨૦૩ ની અરજીની કાર્યવાહીમાં નોંધાયેલી તેની જુબાનીમાં સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું છે કે સદર વેચાણ દસ્તાવેજમાં ઉલ્લેખિત ૬૯૦૦ ચો.મી. ક્ષેત્રફળ ધરાવતી જમીનના વિસ્તાર સાથે તેને કોઈ લેવાદેવા નથી. સંજોગો અનુસાર, જો સામાવાળાનો એ કેસ માની લેવામાં આવે તો પણ કે પછીના ખરીદદારો કોર્ટ દ્વારા મંજૂર કરાયેલા વચગાળાના મનાઈદુકમથી વાકેફ હતા, તો પણ દાવાવાળી જમીનના વર્ણન અંગેના સ્પષ્ટ પુરાવાના અભાવે, કથિત તકસીરવાનોને સદર મનાઈદુકમનો ભંગ કરવા બદલ દોષિત ઠેરવી શકાય નહીં.

૧૩. કોર્ટના મતે, રેવન્યુ સર્વે નં. ૫૫૦ (જૂનો) વાળી જમીન, જેનો ઇતિહાસ પ્લેન્ટ પરથી જ જાણાય છે તેમ વૈવિધ્યપૂર્ણ (ચેકર્ડ) રહ્યો છે, અને જે દાવાવાળી જમીનના સંબંધમાં વચગાળાનો મનાઈદુકમ મંજૂર કરવામાં આવ્યો હતો તેના સંબંધમાં પુરાવા રજૂ કરવાની દાવાના તમામ પક્ષકારોને સંપૂર્ણ તક આપવી જરૂરી છે. તેથી, ટ્રાયલ કોર્ટ દાવાવાળી જમીન વાસ્તવમાં શું હતી તે નક્કી કર્યા વિના આંક-૨૦૩ ની અરજીનો નિર્ણય કરીને ગંભીર ભૂલ કરી છે. તેથી, કોર્ટ ટ્રાયલ કોર્ટને આદેશ આપવો યોગ્ય માગે છે કે તેઓ દાવાવાળી જમીનના સંબંધમાં દાવાના પક્ષકારો દ્વારા રજૂ કરવામાં આવી શકે તેવા પુરાવાના પ્રકાશમાં, દાવાની સાથે આંક-૨૦૩ ની અરજીનો નવા સરથી નિર્ણય કરે.

૧૪. બાબતની તે સ્થિતિને ધ્યાનમાં લેતા, કોર્ટ ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આંક-૨૦૩ નીચે પસાર કરાયેલા તા. ૮.૮.૨૦૧૪ ના પડકારાયેલા આદેશને રદ કરવો યોગ્ય માગે છે, જે અહીં ઉપર ચર્ચા કર્યા મુજબ કાયદા અને હકીકતોની ગંભીર ભૂલોથી સ્પષ્ટપણે પીડાય છે. પડકારાયેલો આદેશ તદનુસાર રદ કરવામાં આવે છે. ટ્રાયલ કોર્ટને નિર્દેશ આપવામાં આવે છે કે તેઓ સદર આંક-૨૦૩ ની અરજીનો નવા સરથી અને કાયદા અનુસાર, દાવામાં

પક્ષકારો દ્વારા રજૂ કરવામાં આવી શકે તેવા પુરાવાના પ્રકાશમાં દાવાની સાથે નિર્ણય કરે.

૧૫. અપીલ ફોમ ઓર્ડર નં. ૩૫૧/૨૦૧૪ ઉપરોક્ત અંશે મંજૂર કરવામાં આવે છે, અને અપીલ ફોમ ઓર્ડર નં. ૩૭૦/૨૦૧૪ નામંજૂર કરવામાં આવે છે.

૧૬. સામાવાળા-વાદી વતી વિદ્વાન વકીલ શ્રી રાવલ આ આદેશના અમલ પર સ્ટે આપવાની વિનંતી કરે છે. સદર વિનંતી નકારવામાં આવે છે, કારણ કે ઉપર જણાવેલા કારણોસર વચગાળાનો આદેશ રેકૉર્ડ પર જ ભૂલભરેલો જણાયો છે.

(બેલા એમ. ત્રિવેદી, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using AI Tool.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: *The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.*